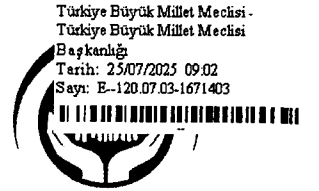

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16939447

Konu : Soru Önergeleri
(7/25620-7/27056-7/28089-7/28498)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/25620 GK 133
7/27056 GK 152
7/28089 GK 162
7/28498 GK 166

- İlgi : a) 24.03.2025 tarihli ve 1602858 sayılı yazınız.
b) 02.05.2025 tarihli ve 1620822 sayılı yazınız.
c) 21.05.2025 tarihli ve 1630684 sayılı yazınız.
ç) 28.05.2025 tarihli ve 1636603 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem AVŞAR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/25620, 7/27056, 7/28089 ve 7/28498 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/25620 Cevap Metni (3 Sayfa)
2 - 7/27056 Cevap Metni (5 Sayfa)
3 - 7/28089 Cevap Metni (5 Sayfa)
4 - 7/28498 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 06FB3989-7568-436B-9C86-443ED5517A1D

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Tekirdağ Milletvekili Sayın Cem AVŞAR'a Ait 7/28498 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yasal altyapı güçlendirilmiştir. Kanun’un etkin olarak uygulanmasına yönelik yönetmelikler ve Bakanlık genelgeleri yürürlüktedir.
- 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 25 Kasım 2023 tarihinde yayımlanmış olup kadına yönelik şiddetle mücadelenin en üst düzeyde ele alındığına yönelik önemli bir gösterge olarak ilgili mevzuatta yerini almıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede temel yasal enstrümanlardan biri olan Türk Ceza Kanunu’nda, 2021 ve 2022 yıllarında yapılan değişikliklerle kadına yönelik işlenen fiillere ilişkin cezai müeyyideler artırılmış, daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri eklenen 123/A maddesi ile ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddet konusundaki mevcut durumu değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları” ile kadına yönelik şiddetle mücadelede il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak destek ve izleme

hizmetlerinin verildiği merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir.

- ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin başında kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması amacıyla sunulan rehberlik ve danışmanlık hizmetleri gelmektedir. Bu kapsamda şiddet mağdurları ile mesleki görüşmeler yapılarak vaka formülasyonu ve müdahale planları hazırlanmakta, yapılan planlama çerçevesinde gerekli mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Söz konusu çalışmaların etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla mesleki personelin kapasitesi temel ve ileri düzey eğitimlerle artırılmaktadır. Bununla birlikte şiddet mağdurlarının psikososyal ihtiyaçlarının etkin bir şekilde giderilmesi ve psikolojik ve sosyal işlevselliklerinin artırılması üzere sunulacak psikososyal destek hizmetlerini model halinde yapılandıracak ar-ge çalışmalarımız da devam etmektedir. Söz konusu çalışmalarla psikososyal destek hizmetlerinin sunumu ile izleme, değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının standardizasyonunu sağlanarak hizmetler bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağdurun özel ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde yapılandırılacaktır ve hizmetlerimiz bir ileri seviyeye taşınacaktır.
- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Türkiye genelinde toplam 150 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 424 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Bu mekanizmaların yanı sıra İçişleri ve Adalet Bakanlıkları bünyesinde ihtisas kuruluş ve birimlerle hizmetler sürdürülmektedir. Bu alanda Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı uzman kolluk birimleri, Adalet Bakanlığına bağlı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri ile eş güdüm ve koordinasyon içerisinde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları devam etmektedir.
- Şiddet mağdurlarına daha hızlı ulaşılarak müdahalenin etkinliğini artırmak amacıyla paydaş kurumlar ile elektronik veri tabanları arasında entegrasyon sağlanmıştır.
- Bakanlığımız, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü” kapsamında 2015 yılında pilot olarak başlatılan teknik yöntemlerle takip (elektronik kelepçe) uygulaması 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı’nda şiddet

ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca Whatsapp ve BİP platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.

- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak mobil telefonlara yönelik Kadın Destek (KADES) Uygulaması hayata geçirilmiştir. Uygulamada yer alan acil yardım butonuna basılması halinde Acil Çağrı Merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. “Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024”, “Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi”, “Türkiye’de Depremden Etkilenen Bölgede Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi” ve “İhtisaslaşmış Kadın Konukevlerinin Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi” başlıklı projeler devam etmekte olup “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Kurumsal Kapasitenin ve Toplumsal Farkındalığın İletişim Boyutuyla Artırılması Projesi” ise tamamlanmıştır.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 4,5 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarından biri olarak RTÜK ile iş birliğinde “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler” rehberi yayımlanmıştır.

Bu çerçevede kadına yönelik şiddetle mücadele konusunu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye’nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.

Türkiye’de yasal olarak suç sayılan fiiller ve diğer adli vakalara ilişkin idari kayıt verileri, soruşturma ve kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu doğrultuda bahse konu veri ve bilgilerin ilgili Bakanlıklardan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programları, kadınların yoksulluktan daha fazla etkilendiği ve yoksulluk riski ile daha fazla karşılaştığı gerçeğinden hareketle özellikle düzenli yardım programlarında kadın hak sahipliğini destekler nitelik taşımaktadır. Kadınların ihtiyaçları önceliklendirilerek sosyal yardımlardan daha fazla yararlanması sağlanmaktadır.

Hak sahiplerinin kadın olduğu Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım, Şartlı Sağlık Yardımı, Doğum Yardımı, Asker Ailelerine Yönelik Yardım, Çoklu Doğum Yardımı gibi düzenli yardımlar ile Aile Destek Merkezi (ADEM) Projeleri ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri tüm yardım programları içerisinde önemli bir paya sahiptir. Söz konusu yardım programlarında ödemelerin kadınlara yapılması öncelenmektedir. Böylelikle kadınların ekonomik ve sosyal statülerinin güçlendirilmesi ile toplumsal hayata katılımlarının artırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütülmektedir.

Bununla birlikte yoksulluk zincirini kırmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.